

פועלים חדשים, סכנות ישנות

כ-2,000 עובדים זרים חדשים הגיעו אל ענף הבנייה: כך נשמור על ביטחונם ועל בטיחותם

מאת המוסד לבטיחות ולגהות

רשות האוכלוסין וההגירה הודיעה כי לאחרונה נחתו כ-2,000 עובדים זרים לענף הבנייה, רובם המכריע מהודו, והשאר מסרי לנקה. זאת, במסגרת מאמצים עקביים להבאת עובדים זרים לענף הבנייה בישראל, שמתמודד עם מחסור חמור בידיים עובדות מאז פרוץ המלחמה. הממשלה אישרה הצעת החלטה מתוקנת להגדלת מספר העובדים הזרים בישראל בעוד 290 אלף איש, כך שמספרם יעמוד על 330 אלף עובדים. כ-3.3% מהאוכלוסייה בישראל יהיו עובדים זרים.

על פי החוק, דין זכויות נפגעי תאונות העבודה הזרים הוא כדין זכויות הנפגעים הישראלים. באחריות המעסיקים להיות מעורבים בבחינת שיעורי הפגיעות ובקביעת יעדים, שמטרתם למנוע נזקים פיזיים ארוכי טווח לעובדים הזרים שנמצאים תחת חסותם. הפעילות להפחתת הסיכונים כוללת תהליך של זיהוי, הערכת הסיכונים וניהולם, ותהליכי משוב ובקרה לתהליכי העבודה.

כדי לפתור את פערי השפה ולהגביר את פעילות הדרכת הבטיחות באתרי בנייה, המוסד לבטיחות ולגהות, בסיוע במימון של קרן מנוף מהביטוח הלאומי, פיתחו ובנו ניידות הדרכה המגיעות לאתרי הבנייה ולמקומות העבודה.

בניידת המוסד"ל מותקנת מערכת למידה בטכנולוגיה מתקדמת המאפשרת לבצע הדרכות עובדים במגוון נושאי בטיחות בעבודה ובריאות תעסוקתית בשמונה שפות - במקום העבודה. העובד עוצר את עבודתו למשך 30-45 דקות בלבד, מבצע את ההדרכה הדיגיטלית ובסיומה, חוזר לעבודתו. כך נשמור על בטיחות העובדים החדשים באתרי הבנייה:

- לפני תחילת העבודה יש לסרוק את סביבת העבודה ולוודא שהחפירות, הפיגומים, הטפסות ומתקני ההרמה יציבים ומחוזקים כנדרש למניעת התמוטטות.
- יש להשתמש בציוד מגן אישי המתאים למזעור הסיכונים בסביבת העבודה, ובכלל זה קסדה, אוזניות, משקף ומשקפיים, מסכת פנים, כפפות, נעלי בטיחות, קרם הגנה וביגוד מתאים.
- יש לגדר את הבורות והחפירות ולוודא הצבה בטוחה של סולמות.
- יש לוודא שאין ציוד בקומות גבוהות אשר יכול לעוף ברוח וליפול מטה על עובדי אורח.
- יש לסדר מצעים וריבוד מצעים בדרכי הגישה ובמקומות הצבת הכלים, במעברים ובשטחי פריקה ואחסנת ציוד.
- יש להקפיד על שילוט, כולל סימון סכנת נפילה.
- יש לוודא שחיבורי ההארקה והחשמל תקינים; שאין כבלי חשמל על הרצפה בקרבת מים; שארונות החשמל מוגנים מפני מים ושמשירי חשמל המחוברים למתח חשמלי לא נשארים ללא השגחה.
- יש לוודא כי באתר הבנייה קיים גנרטור כשיר שעבר ביקורת מהנדס בודק; תאורת החירום ותאורת ההתמצאות תקינות.
- בטרם התחלת עבודה בגובה יש לבצע זיהוי והערכת סיכונים בהתאם לתנאי העבודה ולעוצמת הרוחות, ולהימנע מעבודה על גגות שבירים, תלולים או חלקלקים.
- אין להפעיל, להרכיב או לפרק עגורן צריח בתנאי רוח חזקה. על מפעיל העגורן לבצע בדיקה יומית לבדיקת תקינות הבלמים, גובלי העומס, התקני האזעקה למניעת עומס יתר והמתגים הגובלים. וכן, יש לבצע בדיקה שבועית. לא יבוצעו עבודות הנפה כאשר הרוחות חזקות ועלולות לסכן את יציבות המטען.

חום יולי אוגוסט - סיכונים בעבודת טכנאי מזגנים

עם הגעת הקיץ והחום, הצורך במיזוג האוויר הופך לכורח המציאות. עבודות התקנה, פירוק ותחזוקה של מערכות מיזוג אוויר הן כורח המציאות, ולכן, חשוב שהעוסקים בהן יהיו מודעים לגורמי הסיכון וינקטו צעדים כדי למנוע אותם

מאת יפעת זר, מנהלת מרכז ידע וחדשנות המוסד לבטיחות ולגהות

על פי נתוני הלשכה האמריקאית לסטטיסטיקה של העבודה, נכון לשנת 2023 שיעור הפגיעות בקרב עובדי מערכות מיזוג אוויר הוא מהגבוהים, יחסית לענפי התעסוקה האחרים בארה"ב.

להלן חלק מגורמי הסיכון העיקריים בעבודות של טכנאי מערכות מיזוג אוויר:

- 1. אסבסט ועובש** - הטכנאים עלולים להיתקל במוקדי אסבסט או במוקדי גידול עובש, בייחוד בעת טיפול במערכות מיזוג אוויר מיושנות ומוזנחות. מומלץ שקבלן מורשה לענייני אסבסט, וכך גם לנושא עובש, יבדקו את סביבת העבודה, ובמידת הצורך, ימליצו על שיטת העבודה המתאימה.
- 2. תנאי חום וקור** - בהיעדר מערכות מיזוג אוויר בחללי עבודה או כאשר הן מתקלקלות, עלולות להיווצר סמפרטורות קיצוניות של חום או קור. עבודה בתנאים אלה עלולה להוביל לבעיות בריאותיות (עומס קור או חום פיזיולוגיים).
- 3. נפילות מגובה** - טכנאי מערכות מיזוג אוויר עובדים לעתים בגובה, למשל, על גגות של מבנים או על סולמות, דבר שמסכן אותם. יש להקפיד על עבודה לפי נוהלי עבודה בגובה ועל ציוד מגן אישי לעבודה בגובה.
- 4. חשיפה לכימיקלים** - טכנאי מערכות מיזוג אוויר עלולים להיחשף לגזי קירור ולחומרי הניקוי של המערכות. ישנם כימיקלים העלולים לגרום לצריבות ולפציעות, לדליקה ולפיצוץ. יש להשתמש בציוד מגן, המותאם לכל סיטואציה.
- 5. התחשמלות** - מערכות מיזוג אוויר כוללות ציוד חשמלי, והטכנאי עלול לגעת בטעות בחוטי חשמל או במגעים חשופים. בישראל, טכנאי מערכות מיזוג אוויר חייב ברישיון "חשמלאי שירות".
- 6. פציעות מציוד ומכלי עבודה** - עבודות סביב מערכות מיזוג אוויר דורשות מגוון ציוד ומכלי עבודה, חלקם חדים ועלולים לגרום לדקירות ולפציעות שונות. יש להצטייד, בין היתר, בציוד מגן אישי למניעת פציעות, כגון כפפות.
- 7. תשישות** - עבודה במנחי גוף קשים, כגון כפיפה, נשיאת ציוד כבד, נסיעות ממושכות לאתרי העבודה וכד', עלולה להוביל לעייפות ולמאמץ יתר. יש להקפיד, בין היתר, על הפסקות עבודה קבועות לאכילה ושתייה, למניעת סיכונים אלו. הדרכות עובדים והקפדה על ציוד המגן ועל עבודה בהתאם לנוהלי הבטיחות יכולות לצמצם ולמנוע סיכונים אלה.

אם אפשר, תמיד תעדיפו מדרגות

על פי המינהל לבריאות ובטיחות תעסוקתית (OSHA), שימוש במדרגות יכול להפחית את הסיכון לנפילה ולפגיעה עד 65%, שכן, המדרגות מספקות יציבות גבוהה יותר בעלייה לגובה, בייחוד בעת נשיאת חפצים

מאת דוד זין, מרכז ידע וחדשנות המוסד לבטיחות ולגהות

במקומות עבודה בארה"ב הנחשבים כבעלי דרגת בטיחות גבוהה בולט שינוי מגמה אחד - המעבר מסולמות למדרגות. המעבר הוא אוניברסלי - ממחסנים ועד אתרי בנייה. חברות ועסקים החלו להכיר ביתרונות ארוכי הטווח של התקנת מדרגות על פני סולמות, לשימוש בעת הצורך בשגרה ובחירום.

המעבר לשימוש במדרגות אינו רק לצורך צמצום תאונות, אלא גם תורם להגברת היעילות ונוחות המשתמשים.

על פי נתוני הלשכה לסטטיסטיקה של ארה"ב, כ-22,000 עובדים נפגעים מדי שנה בנפילה מסולמות, 161 מהנפילות קטלניות. כמו כן, הוועדה האמריקאית לבטיחות מוצרי צריכה מדווחת כי ההוצאה הכללית על נפילות מסולמות בארה"ב עומדת על יותר מ-24 מיליארד דולר בשנה וכוללת הוצאות רפואיות, משפטיות, אחריות, כאב וסבל, ועלויות אובדן פריון.

על פי המינהל לבריאות ובטיחות תעסוקתית (OSHA), שימוש במדרגות במקום בסולמות יכול להפחית את הסיכון לנפילה ולפגיעה עד 65%, כיוון שמדרגות מספקות יציבות גבוהה יותר בעת עלייה לגובה, בייחוד בעת נשיאת חפצים.

סולמות

סולמות הם מכשירים נפוצים במקומות העבודה. הם משמשים לגישה לבמות מוגבהות, לאזורי אחסון, לנקודות אחזקה וכד', אך יש בהם סיכונים בטיחות משמעותיים.

אחד מכללי הבטיחות הבסיסיים בעת שימוש בסולמות הוא לשמור על שלוש נקודות מגע בכל עת. כלל זה חיוני ליציבות ולאיוון והוא מפחית את הסיכון לנפילות. עם זאת, קיימים מצבים שבהם עובדים צריכים לעלות עם כלים או עם חומרים, ושמידה על כלל שלוש הנקודות הופכת למאתגרת, כיוון שהם עולים כשידם האחת בלבד פנויה לאחיזה.

לעומת הסולמות, המדרגות הן פלטפורמה יציבה ותומכת, קלה בשימוש, ואלו יתרונותיה:

- **יציבות מוגברת** - המדרגות מעוגנות היטב, מעוצבות באופן בטיחותי ויש יציבות בעלייה ובירידה בהן.
- **נגישות** - במדרגות לא נדרש ציוד מגן אישי או הדרכה והסמכה לעבודה בגובה.
- **נשיאת כלים ומשאות, עומס גבוה** - מדרגות נושאות משקל רב יותר ונשיאת משאות בבטחה.
- **הפחתת עייפות** - עלייה במדרגות תובענית פחות מבחינה פיזית וארגונומית.
- **יעילות** - העובדים יכולים לנוע במהירות ובנוחות.
- **מצבי חירום** - במקרי חירום המדרגות מספקות נתיב מהיר ובטוח יותר.

לסיכום, השימוש במדרגות כתחליף לסולמות משפר את הבטיחות ושומר על הבריאות. עובדים נוטים להתעייף פחות, ומשמעות הדבר היא הגברת היעילות. כמו כן, הקטנת הסיכון לתאונות מפחיתה ימי עבודה אבודים ואת העלויות הנלוות לכך.